

Vlaams Comité voor de mededeling van persoonsgegevens
Algemene beraadslaging VCMP nr. 02/2025 van 18 april 2025

Betreft: de mededeling van persoonsgegevens tussen het agentschap Justitie en Handhaving en prestatieplaatsen.

I. ELEMENTEN VAN DE AANVRAAG

1. Het Vlaamse comité voor de mededeling van persoonsgegevens (*hierna: het VCMP*);
2. Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (*hierna: e-govdecreet*);
3. Gelet op het Bestuursdecreet van 7 december 2018 (*hierna: het Bestuursdecreet*);
4. Decreet van 26 april 2019 houdende de justitiehuisen en de juridische eerstelijnsbijstand (*hierna: decreet houdende de justitiehuisen en de juridische eerstelijnsbijstand*);
5. Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (*hierna: AVG*);
6. Gelet op de aanvraag van het Agentschap Justitie & Handhaving (*hierna: AJ&H*).
7. Gelet op de toelichting van AJ&H over dit dossier op de zitting van 14 maart 2025

II. ONDERWERP EN CONTEXT VAN DE AANVRAAG

8. Justitiehuisen bieden in België een toegankelijke dienstverlening voor burgers die juridische ondersteuning nodig hebben. Zij helpen onder andere met informatieverstrekking, slachtofferbegeleiding en de opvolging van strafrechtelijke maatregelen. Deze structuren werden opgericht in 1999 als onderdeel van een bredere justitiehervorming. Daarbij werden verschillende bestaande hulp- en dienstverleningsinitiatieven samengebracht onder één overkoepelende organisatie, die ook een loketfunctie kreeg. De taken van de justitiehuisen situeren zich voornamelijk in de eerstelijnsbijstand. Rechtzoekenden kunnen er terecht voor een eerste gesprek met een justitieassistent of advocaat, die hen wegwijs maakt in mogelijke juridische procedures. Daarnaast houden de justitiehuisen zich bezig met bemiddeling in strafzaken en slachtofferopvang. In het kader van de zesde staatshervorming werd beslist om de bevoegdheid over de justitiehuisen over te hevelen van de federale overheid naar de gemeenschappen. Deze overdracht, vastgelegd in een akkoord van 17 december 2013, ging in op 1 juli 2014. Vanaf 1 januari 2015 zijn zowel de middelen als het personeel officieel ondergebracht bij de gemeenschappen. In Vlaanderen vallen de justitiehuisen sindsdien onder het Agentschap Justitie en Handhaving.
9. In totaal zijn er 14 justitiehuisen verspreid over Vlaanderen en Brussel die instaan voor:
 - de justitiële begeleiding en het toezicht van daders in opdracht van de gerechtelijke en/ of administratieve overheden, gericht op het voorkomen van recidive;
 - het onthaal, het informeren, het bijstaan en doorverwijzen van slachtoffers van strafbare feiten in het kader van een gerechtelijke procedure;

- het informeren en voorkomend doorverwijzen van burgers die betrokken zijn in een conflict of geconfronteerd worden met een gerechtelijke procedure;
- het verstrekken van informatie aan de gerechtelijke en/ of administratieve overheden in functie van hun besluitvorming; het ondersteunen van een coherent beleid met betrekking tot alternatieve wijzen van conflicthantering en sanctionering;
- het uitvoeren en opvolgen van het elektronisch toezicht van veroordeelden en personen in voorlopige hechtenis;
- beleidsvoorbereidend werk gericht op een coherente uitvoering van de opdrachten van de Justitiehuizen;
- overleg en samenwerking met de andere gemeenschappen, de federale overheid en de magistratuur inzake het beleid en de uitvoering.

De justitiehuizen zorgen voor de opvolging van daders op verzoek van de gerechtelijke of administratieve overheden, met het oog op het voorkomen van recidive. Zij bezorgen deze overheden de informatie die zij nodig hebben om een beslissing te kunnen nemen. De justitiehuizen zorgen ook voor informatie aan en bijstand van de slachtoffers van strafbare feiten. Daarnaast informeren ze de personen die vragen hebben over aangelegenheden die tot de bevoegdheid van de justitiehuizen behoren.

10. In het kader van deze beraadslaging dient aandacht te worden besteed aan de taak van de justitiehuizen bij het monitoren en coördineren van werkstraffen enerzijds, en dienstverleningen binnen de procedure 'bemiddeling en maatregelen' anderzijds. Voor de uitvoering hiervan werken de justitiehuizen samen met prestatieplaatsen, waar de justitiabelen hun werkstraf of dienstverlening verrichten.
11. Werkstraffen en dienstverleningen betreffen onbetaalde activiteiten die de maatschappij ten goede komen en in de vrije tijd dienen te worden uitgevoerd. Een werkstraf is een gerechtelijke sanctie die wordt opgelegd door een strafrechter. De procedure 'bemiddeling en maatregelen' is erop gericht geschillen buitengerechtelijk te regelen. De procureur des Konings kan in dit kader bemiddeling voorstellen tussen het slachtoffer en de verdachte, met als doel het herstel van de schade onder begeleiding van een justitieassistent. Indien een bemiddeling wordt opgestart, tracht de justitieassistent een overeenkomst tussen beide partijen te bereiken. Hierbij worden de achterliggende redenen en gevolgen van de feiten onderzocht, evenals de verwachtingen van de betrokkenen. De justitieassistent ziet toe op de naleving van de gemaakte afspraken en rapporteert hierover aan de procureur des Konings. Daarnaast kan de procureur des Konings een maatregel opleggen, wat kan inhouden dat de verdachte een dienstverlening moet uitvoeren of een vorming of therapie moet volgen. De justitieassistent begeleidt de verdachte bij de uitvoering van deze maatregel.
12. Prestatieplaatsen bieden werkgestraften en dienstverleners de mogelijkheid om hun straf of maatregel uit te voeren. Hierdoor leveren zij een bijdrage aan de gemeenschap en wordt hun re-integratie bevorderd. Het werk op een prestatieplaats biedt justitiecliënten vaak een nieuw perspectief op hun werksituatie en kan in veel gevallen een opstap zijn naar een reguliere baan. Prestatieplaatsen zijn niet-commerciële organisaties en kunnen de volgende entiteiten omvatten: openbare overheidsdiensten; gemeenten, provincies, gemeenschappen of gewesten; vzw's; en stichtingen met een sociaal, wetenschappelijk of cultureel oogmerk. Daarbij moet een onderscheid worden gemaakt tussen de 'niet-gesubsidieerde'

prestatieplaatsen en de 'gesubsidieerde' prestatieplaatsen. De laatstgenoemden ontvangen een forfaitaire toelage die hen toelaat om bijkomend personeel aan te werven ter omkadering van de werkstraffen en dienstverleningen.

13. Om werkstraffen en dienstverleningen op een correcte en efficiënte wijze te organiseren, wisselen het Agentschap Justitie en Handhaving en de prestatieplaatsen wederkerig gegevens uit. Hiervoor wordt gebruikgemaakt van het *Reclasseringsportaal*, dat digitale communicatie op dossierniveau mogelijk maakt. Dit stelt prestatieplaatsen in staat om het verloop van werkstraffen en dienstverleningen adequaat te monitoren en te registreren. Het Reclasseringsportaal beoogt een gecentraliseerde, uniforme, real-time en beveiligde uitwisseling van informatie mogelijk te maken tussen de betrokken organisaties, in het kader van de uitvoering van reclasseringsmaatregelen.
14. De uitvoering van een werkstraf of dienstverlening verloopt via verschillende opeenvolgende stappen. Het proces start wanneer de opdrachtgever – bijvoorbeeld de strafrechter, de probatiecommissie of de procureur des Konings – een formeel mandaat geeft tot het opleggen van een werkstraf of dienstverlening. Vervolgens stelt de justitieassistent – die werkt voor een justitiehuis – een dossier op voor de justitiabele. Tijdens een gesprek met de justitiabele wordt een rolverklaring opgesteld waarin diens engagement en verantwoordelijkheden worden vastgelegd. Daarna wordt een doorverwijfsche opgemaakt met de relevante gegevens en voorwaarden voor de uitvoering. Op basis hiervan bespreekt de dispatchmedewerker de concrete uitvoering van de werkstraf/dienstverlening met de justitiabele. Dispatchmedewerkers zijn verbonden aan dispatchorganisaties, die per regio zijn ingericht. In de meeste gevallen zijn dispatchmedewerkers in dienst van een stad of gemeente, al zijn sommigen ook tewerkgesteld bij een vzw. In een volgende stap wordt een geschikte prestatieplaats gezocht, afgestemd op het profiel van de justitiabele. Bij de gekozen organisatie vindt een kennismakingsgesprek plaats, gevolgd door de ondertekening van een contract tussen de justitiabele en de prestatieplaats. Na de contractsluiting wordt een concrete planning opgesteld voor de uitvoering van de werkstraf of dienstverlening. Tijdens deze uitvoering worden de geleverde prestaties, afwezigheden en het gedrag van de justitiabele geregistreerd. De justitieassistent of dispatchmedewerker volgt de uitvoering actief op. Na voltooiing wordt een eindverslag opgesteld waarin het verloop van de maatregel en de naleving van de gemaakte afspraken worden geëvalueerd. Tot slot wordt het eindverslag bezorgd aan de opdrachtgever, waarmee het traject formeel wordt afgesloten.
15. Het Agentschap Justitie en Handhaving treedt op als beheerder van het Reclasseringsportaal. Justitieassistenten en dispatchmedewerkers kunnen het portaal raadplegen om een overzicht te verkrijgen van justitiabelen die binnen of via hun organisatie een werkstraf uitvoeren. Het portaal bevat de noodzakelijke informatie om de opvolging van deze werkstraffen te faciliteren. In de toekomst zal het portaal ook worden ingezet voor de registratie van prestaties, gedrag, afwezigheden en de automatische generatie van kwartaalrapportages. Met deze digitale ondersteuning wordt de samenwerking tussen het Agentschap Justitie en Handhaving en de prestatieplaatsen geoptimaliseerd, wat bijdraagt aan een transparante en gestructureerde uitvoering van werkstraffen en dienstverleningen.

III. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

A. ONTVANKELIJKHEID

16. De aanvraag betreft de mededeling van verschillende gegevens in het kader van de monitoring van werkstraffen en dienstverleningen. De aanvrager stelt dat de volgende gegevens zullen worden meegedeeld:

- Identificatie- en contactgegevens: naam, voornaam, geboortedatum, adres, geslacht, telefoonnummer, gsm-nummer en e-mailadres, dossiernummer justitiehuis;
- Gegevens over beroep, beroepsbekwaamheid, opleiding en vorming;
- Gegevens betreffende de levensstijl, vrijetijdsbesteding en sociale context m.b.t. de werkstraf of dienstverlening

In het bijzonder worden er ook gegevens van gevoelige aard worden meegedeeld, zoals:

- Gegevens betreffende de gezondheid;
- Politionele en gerechtelijke gegevens m.b.t. de werkstraf of dienstverlening, zoals datum vonnis/beschikking/arrest, einddatum uitvoering werkstraf/dienstverlening

17. De beoogde gegevensdeling betreft de mededeling van persoonsgegevens zoals gedefinieerd in artikel 4, lid 1, AVG. Daarnaast omvat het ook de mededeling van bijzondere categorieën van persoonsgegevens, zoals bedoeld in artikel 9, lid 1, AVG, en gegevens met betrekking tot strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten, zoals bedoeld in artikel 10 AVG. In principe geldt er een verbod op de verwerking van gezondheidsgegevens, tenzij wordt voldaan aan een uitzonderingsgrond van artikel 9, lid 2, AVG. De verwerking van persoonsgegevens met betrekking tot strafrechtelijke gegevens is uitsluitend toegestaan onder specifieke voorwaarden, zoals vermeld in artikel 10 AVG. In deze beraadslaging (randnummers 25 tot en met 34) wordt beoordeeld of de uitzonderingsgronden en specifieke voorwaarden van artikelen 9, lid 2, en 10 van de AVG worden nageleefd.

18. Het VCMP is niet bevoegd om zich uit te spreken over de uitwisseling van rijksregisternummers. Het VCMP stelt vast dat de justitiehuisen werden gemachtigd bij machtiging nr. 59/2022 om rijksregisternummers te gebruiken voor hun bevoegdheden.

19. Overeenkomstig artikel 8, § 1 e-govdecreet moet voor elke elektronische mededeling van persoonsgegevens door een instantie naar een andere instantie, externe overheid of private organisatie een protocol worden gesloten. In artikel 8, § 1/1 e-govdecreet wordt hieraan toegevoegd dat als het VCMP beraadslaagt over de mededeling van persoonsgegevens, er een vrijstelling geldt van de verplichting om daarover met de bestemming van de persoonsgegevens een protocol op te stellen. Artikel 8, § 1/2 e-govdecreet stelt dat met verwerkingsverantwoordelijken uit dezelfde sector die met de uitvoering van dezelfde taken van algemeen belang zijn belast of met de uitvoering van dezelfde verplichtingen die op hen rusten, algemene protocollen over de elektronische mededeling van persoonsgegevens kunnen worden gesloten. De mededelende instantie waarmee de verwerkingsverantwoordelijken van de betrokken

sector een algemeen protocol willen sluiten, kan beslissen om een voorafgaande algemene beraadslaging in te winnen van het VCMP in plaats van een algemeen protocol te sluiten.

20. De mededeling van persoonsgegevens vindt plaats tussen het Agentschap Justitie en Handhaving en de prestatieplaatsen. Het Agentschap Justitie en Handhaving is een intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, zoals bepaald in artikel I.3, 2°, b) van het Bestuursdecreet, en valt daardoor onder het toepassingsgebied van artikel 8 van het e-Govdecreet. Niet alle prestatieplaatsen kunnen echter worden gekwalificeerd als een instantie in de zin van artikel I.3, 1°, 5°, 6° of 7° van het Bestuursdecreet. Bijgevolg vallen sommige prestatieplaatsen buiten het toepassingsgebied van artikel 8 van het e-Govdecreet. Om die reden kan de mededeling van persoonsgegevens door prestatieplaatsen die niet onder deze categorieën vallen aan het Agentschap Justitie en Handhaving niet binnen het toepassingsgebied van deze beraadslaging worden goedgekeurd. Dit betekent dat de mededeling van persoonsgegevens van het Agentschap Justitie en Handhaving naar alle prestatieplaatsen binnen de scope van de beraadslaging valt, maar dat enkel de mededeling van persoonsgegevens door prestatieplaatsen die onder artikel I.3, 1°, 5°, 6° of 7° van het Bestuursdecreet vallen, binnen de scope van de beraadslaging valt.

21. Het VCMP is derhalve bevoegd om voorliggende aanvraag te behandelen.

B. TEN GRONDE

B.1. VERANTWOORDINGSPLICHT

22. Overeenkomstig artikel 5.2 AVG zijn AJ&H en de prestatieplaatsen als verwerkingsverantwoordelijken verantwoordelijk voor de naleving van de beginselen vermeld in artikel 5.1 AVG en moeten zij in staat zijn om dit aan te tonen.

23. Op grond van artikel 5.1 AVG moeten persoonsgegevens:

- a) worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene rechtmatig, behoorlijk en transparant is („rechtmatigheid, behoorlijkheid en transparantie”);
- b) voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt; de verdere verwerking met het oog op archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden wordt overeenkomstig artikel 89, lid 1, niet als onverenigbaar met de oorspronkelijke doeleinden beschouwd („doelbinding”)
- c) toereikend zijn, ter zake dienend en beperkt tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”);
- d) juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd; alle redelijke maatregelen moeten worden genomen om de persoonsgegevens die, gelet op de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt, onjuist zijn, onverwijd te wissen of te rectificeren („juistheid”);
- e) worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen niet langer te identificeren dan voor de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt noodzakelijk is;

persoonsgegevens mogen voor langere perioden worden opgeslagen voor zover de persoonsgegevens louter met het oog op archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden worden verwerkt overeenkomstig artikel 89, lid 1, mits de bij deze verordening vereiste passende technische en organisatorische maatregelen worden getroffen om de rechten en vrijheden van de betrokkene te beschermen („opslagbeperking”);

- f) door het nemen van passende technische of organisatorische maatregelen op een dusdanige manier worden verwerkt dat een passende beveiliging ervan gewaarborgd is, en dat zij onder meer beschermd zijn tegen ongeoorloofde of onrechtmatige verwerking en tegen onopzettelijk verlies, vernietiging of beschadiging („integriteit en vertrouwelijkheid”).

- 24. De verwerkingsverantwoordelijken dienen overeenkomstig de AVG aan de hierboven vermelde beginselen te voldoen. In voorliggende beraadslaging worden de belangrijkste verplichtingen overlopen. Het VCMP wijst er in dit kader op dat de verwerkingsverantwoordelijke een register van verwerkingsactiviteiten moet bijhouden overeenkomstig de bepalingen van artikel 30 AVG.

B.2. RECHTMATIGHEID EN DOELBINDINGSBEGINSEL

- 25. Overeenkomstig artikel 5, § 1, a) AVG moeten persoonsgegevens worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene rechtmatig is. Dit houdt in dat de beoogde verwerking een basis moet vinden in een van de rechtmatigheidsgronden vermeld in artikel 6 AVG. Artikel 5, § 1, b) AVG laat de verwerking van persoonsgegevens slechts toe voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden (principe van doelbinding). De gegevens mogen bovendien niet verder worden verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met die doeleinden. Voor de verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens (*in casu* gezondheidsgegevens) en strafrechtelijke gegevens (*in casu* politionele en gerechtelijke gegevens) moet aanvullend worden nagegaan of aan de specifieke voorwaarden van artikel 9, lid 2, en artikel 10 AVG wordt voldaan.

- 26. Het VCMP stelt vast dat de verwerking van de persoonsgegevens overeenkomstig artikel 6, § 1, e) AVG noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen. Daarnaast constateert het VCMP dat de verwerking van gezondheidsgegevens, die een bijzondere categorie van persoonsgegevens vormen, is toegestaan op grond van artikel 9, lid 2, g) AVG. Dit gebeurt om redenen van zwaarwegend algemeen belang, zoals vastgesteld in het decreet houdende de justitiehuisen en de juridische eerstelijnsbijstand. De verwerking van politionele en gerechtelijke gegevens, die kwalificeren als strafrechtelijke gegevens, vindt plaats in overeenstemming met artikel 10 AVG, aangezien deze gegevens worden verwerkt onder het toezicht van de Vlaamse overheid.

- 27. Het VCMP verwijst integraal naar de randnummers 8 tot en met 15 voor de context en het doel achter deze beraadslaging.

28. In artikel 5 van het decreet houdende de justitiehuisen en de juridische eerstelijnsbijstand worden de volgende opdrachten aan de justitiehuisen toegekend:

“Art. 5. De opdrachten van de justitiehuisen zijn:

1° op verzoek van een opdrachtgever opdrachten uitvoeren in het kader van een gerechtelijke procedure of ter uitvoering van een gerechtelijke beslissing, overeenkomstig artikel 5, § 1, III, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen;

2° uitbouwen, installeren, faciliteren en in stand houden van sectoroverschrijdende netwerken op het kruispunt van justitie, politie, welzijn en zorg, of deelnemen aan dergelijke netwerken, met het oog op:

a) de gecoördineerde en geïntegreerde omkadering van en zorg voor verdachte, beschuldigde, beklaagde, in verdenkinggestelde, veroordeelde of geïnterneerde personen, die het voorwerp uitmaken van een opdracht als vermeld in punt 1°, in voorbereiding van, tijdens of aansluitend op die opdracht;

b) de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van personen;

c) de voorkoming van de misdrijven, vermeld in artikel 458ter van het Strafwetboek;

3° ondersteunende taken opnemen in het kader van de opdrachten, vermeld in punt 1° en 2°, meer bepaald:

a) ondersteunen van een coherent Vlaams beleid met betrekking tot een gemeenschapsgerichte justitie;

b) zorgen voor beleidsvoorbereidend werk dat gericht is op een coherente uitvoering van de opdrachten en de doelstellingen;

c) ondersteunen van het overleg en de samenwerking van de Vlaamse Regering met de andere gemeenschappen, de federale overheid en de gerechtelijke overheid;

d) stimuleren van en deelnemen aan overleg en samenwerking met de andere actoren en met de opdrachtgevers;

e) vervullen van een signaalfunctie, zowel naar de andere actoren en de opdrachtgevers als naar het Vlaamse beleid.” (eigen onderlijning)

Justitiehuisen hebben dus de decretale taak om werkstraffen en dienstverleningen te monitoren en coördineren.

29. In het kader van hun opdrachten winnen de justitiehuisen, op basis van artikel 11, § 1, 4° van het decreet houdende de justitiehuisen en juridische eerstelijnsbijstand, informatie in bij andere actoren die betrokken zijn bij de uitvoering van hun opdracht. Artikel 11, § 2 bepaalt dat deze actoren een verslag moeten opstellen ten behoeve van de justitiehuisen in het kader van de begeleiding, omkadering of behandeling van een opdracht zoals vermeld in artikel 5, 1°. Artikel 2, 2° van voormeld decreet definieert ‘andere actoren die betrokken zijn bij de uitvoering van een opdracht van de justitiehuisen’ als: “*de personen of instanties die: a) door of krachtens een wet met een eigen specifieke rol betrokken zijn bij een opdracht als vermeld in artikel 5, 1°, zonder in voorkomend geval zelf de opdrachtgever te zijn.*”. Prestatieplaatsen vallen onder deze definitie en zijn dus aan te merken als ‘andere actoren die betrokken zijn bij de uitvoering van een opdracht van de justitiehuisen. Daarnaast legt ook artikel 216ter, § 2 Wetboek Strafvordering aan de prestatieplaatsen de verplichting op om, ter uitvoering van een

werkstraf/dienstverlening , een verslag te bezorgen aan de bevoegde dienst van de gemeenschappen. Het artikel bepaalt: *"De dienst of persoon bij wie de maatregelen worden uitgevoerd, bezorgt aan de bevoegde dienst van de gemeenschappen minstens een schriftelijk verslag van de uitvoering van de maatregelen."*

- 30.** Artikel 20 van het voormelde decreet verplicht justitiehuisen en prestatieplaatsen om samen te werken bij de uitvoering van hun opdrachten: *"De justitiehuisen werken bij het nastreven van de doelstellingen en het uitvoeren van hun opdrachten samen met de opdrachtgevers en de andere actoren die betrokken zijn bij de uitvoering van de opdrachten."*
- 31.** Artikel 15 van het decreet bepaalt dat justitiehuisen en prestatieplaatsen (gevoelige) persoonsgegevens met elkaar mogen delen: *"De informatie die de justitiehuisen uitwisselen met de opdrachtgevers en met de andere actoren die in voorkomend geval betrokken zijn bij de uitvoering van een opdracht, omvat ook persoonsgegevens, waaronder persoonsgegevens als vermeld in artikel 9, eerste lid, en 10 van de algemene verordening gegevensbescherming. De betrokken actoren verwerken deze gegevens voor zover dat noodzakelijk is om hun specifieke taak uit te voeren."* Daarnaast stelt artikel 9, 1° dat justitiehuisen persoonsgegevens mogen verwerken van verdachten, beschuldigten, beklaagden, in verdenking gestelden, veroordeelden of geïnterneerden, voor zover dit noodzakelijk is om de opdrachtgever te informeren over een passende straf, maatregel, uitvoeringsmodaliteit of voorwaarde die kan worden opgelegd, of over de opvolging daarvan. Artikel 2, 15° definieert 'opdrachtgever' als: *"een instantie die door of krachtens een wet, decreet of ordonnantie, of op grond van een samenwerkingsakkoord, gemachtigd is om de justitiehuisen te belasten met een opdracht"*. In dit geval gaat het om de strafrechter, de probatiecommissie en de procureur des Konings, die werkstraffen en dienstverleningen opleggen aan justitiabelen.
- 32.** Het VCMP is van mening dat de doeleinden van de aanvraag welbepaald en uitdrukkelijk omschreven zijn in de zin van artikel 5, lid 1, b) AVG. Ook zijn de doeleinden van de latere verwerking verenigbaar met die van de oorspronkelijke verwerking.
- 33.** Het toekomstige doel, dat van (zwaarwegend) algemeen belang is, kan als rechtmatig worden beschouwd in de zin van artikel 6, lid 1, e) en artikel 9, lid 2, g) AVG. Het VCMP stelt bovendien vast dat de verwerkingen zijn toegestaan bij decreet en plaatsvinden onder toezicht van de (Vlaamse) overheid, waarmee wordt voldaan aan de vereisten van artikel 10 AVG.
- 34.** Niettemin moet wel rekening worden gehouden met de belangen van de betrokkenen. Vandaar dat de vereisten van transparantie en beveiliging een doorslaggevende rol spelen (zie onder B.3 en B.5).

B.2. MINIMALE GEGEVENSVERWERKING EN JUISTHEID

B.2.1. Minimale gegevensverwerking

35. Overeenkomstig artikel 5, lid 1, c) AVG moeten persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en niet overmatig zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of waarbij zij verder worden verwerkt.

36. De proportionaliteit van de beoogde gegevens wordt door de aanvrager als volgt gemotiveerd:

Exacte behoefte	Proportionaliteit
Identificatie- en contactgegevens: Naam, voornaam, geboortedatum, adres, geslacht, telefoonnummer, gsm-nummer en e-mailadres, dossiernummer justitiehuis	Deze gegevens zijn nodig om de justitiabelen te kunnen identificeren en contacteren.
Gegevens over beroep, beroepsbekwaamheid, opleiding en vorming;	Deze gegevens zijn nodig om na te gaan welk type werk een justitiabele kan uitvoeren.
Gegevens betreffende de levensstijl, vrijetijdsbesteding en sociale context m.b.t. de werkstraf of dienstverlening	Deze gegevens zijn nodig om na te gaan waar en wanneer een justitiabele zijn werkstraf/dienstverlening kan verrichten.
Gegevens betreffende de gezondheid;	Deze gegevens zijn nodig om na te gaan welk type werk de justitiabele kan verrichten.
Politionele en gerechtelijke gegevens m.b.t. de werkstraf of dienstverlening, zoals datum vonnis/beschikking/arrest, einddatum uitvoering werkstraf/dienstverlening	Deze gegevens zijn nodig om na te gaan wanneer de justitiabele zijn werkstraf/dienstverlening kan verrichten. De prestatieplaats heeft de gegevens nodig om aan het einde van de werkstraf/dienstverlening terug te koppelen naar het justitiehuis omtrent de uitvoering ervan.

37. Het VCMP wenst opnieuw te benadrukken dat zij niet bevoegd is om de uitwisseling van Rijksregisternummers te machtigen. Gelet op de in randnummer 18 van deze beraadslaging vervatte informatie, kan de beoogde gegevensdeling plaatsvinden.

38. Persoonsgegevens zijn noodzakelijk voor de correcte organisatie en opvolging van een werkstraf of dienstverlening. Identificatie- en contactgegevens zijn vereist om de justitiabele correct te identificeren en te contacteren. Gegevens over beroep, beroepsbekwaamheid, opleiding en vorming helpen bepalen welk type werk de justitiabele kan uitvoeren. Daarnaast zijn gegevens over levensstijl, vrijetijdsbesteding en sociale context, evenals informatie over risicosituaties en risicogedragingen, nodig om in te schatten wanneer en onder welke omstandigheden de werkstraf of dienstverlening kan plaatsvinden. Gezondheidsgegevens zijn relevant om vast te stellen welk werk de justitiabele fysiek of medisch in staat is te verrichten. Politionele en gerechtelijke gegevens, zoals de datum van het vonnis, de beschikking of het arrest, de einddatum van de uitvoering en details over de geleverde werkstraf of dienstverlening (zoals het aantal gepresteerde uren en de afronding), zijn essentieel voor de opvolging. Tot slot heeft de

prestatieplaats deze gegevens nodig om na afloop van de werkstraf of dienstverlening terug te koppelen aan het justitiehuis over de uitvoering ervan.

39. Op basis van de hierboven geanalyseerde elementen kunnen de gegevens worden beschouwd als toereikend, relevant en beperkt tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden vermeld in subhoofdstuk B.2. Rechtmatigheid en Doelbindingsbeginsel.

B.2.2. Bewaartermijnen/opslagbeperking

40. Artikel 5, lid 1, e) AVG voorziet dat persoonsgegevens moeten worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen niet langer te identificeren dan voor de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt noodzakelijk is. Overweging 39 AVG stelt dat ervoor moet worden gezorgd dat de opslagperiode van de persoonsgegevens tot een strikt minimum wordt beperkt. De overweging verduidelijkt dat om ervoor te zorgen dat persoonsgegevens niet langer worden bewaard dan noodzakelijk is, de verwerkingsverantwoordelijke termijnen dient vast te stellen voor het wissen van gegevens of voor een periodieke toetsing ervan.

41. In het kader van deze beraadslaging werden drie verschillende bewaartermijnen gevraagd::

- Een algemene termijn van één jaar voor de niet-gesubsidieerde prestatieplaatsen.
- Een bijzondere termijn van tien jaar voor:
 - de gesubsidieerde prestatieplaatsen.
 - de geaggregeerde informatie die doorvloeit naar de toepassing van de justitieuizen waarin informatie over de werkstraffen wordt bijgehouden als onderdeel van het traject van de justitiabele.

De termijn van tien jaar voor de gesubsidieerde prestatieplaatsen wordt verantwoord op basis van artikel III. 87, § 1/1 paragraaf 3, 2° Bestuursdecreet. In laatstgenoemd artikel staat *“Tenzij anders is bepaald in de toepasselijke regelgeving, worden de volgende bestuursdocumenten maximaal tien jaar bewaard als ze persoonsgegevens bevatten: de bestuursdocumenten die betrekking hebben op een subsidie als vermeld in artikel 2, 34°, van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019. De termijn begint te lopen vanaf het ogenblik dat de subsidie is afgehandeld of geweigerd”*. De termijn van tien jaar voor de geaggregeerde informatie wordt verantwoord op basis van artikel 5 Besluit van de Vlaamse Regering van 18 maart 2022 tot uitvoering van bepalingen over de justitieuizen van het decreet van 26 april 2019 houdende de justitieuizen en de juridische eerstelijnsbijstand. In dit artikel staat: *“De persoonsgegevens die worden verwerkt conform artikel 9, § 1, 1°, 2°, 3° en 8°, van het decreet van 26 april 2019, worden bewaard in een elektronisch dossier en zijn beschikbaar en raadpleegbaar tot tien jaar na de laatste verwerking ervan. Na de voormelde periode worden de persoonsgegevens gewist of geanonimiseerd met het oog op een doeleinde als vermeld in artikel 7, eerste lid, 2° tot en met 5°, van het decreet van 26 april 2019”*.

42. Het is belangrijk dat de gegevens uit het Reclasseringsportaal worden verwijderd het na het verstrijken van de bewaartermijnen.. Het portaal moet technisch zodanig zijn ontworpen dat het verwijderen van persoonsgegevens mogelijk is. Het VCMP merkt op dat bij dergelijke uitwisselingsplatformen het aspect van

gegevenswissing vaak over het hoofd wordt gezien, met als gevolg dat men later vaststelt dat verwijdering niet langer mogelijk is vanwege complexe onderlinge relaties in de data. Het AJ&H mag dit aspect met het oog op de toekomst zeker niet verwaarlozen.

43. Het VCMP kan akkoord gaan met de gevraagde bewaartermijnen.

B.2.3. Frequentie van de toegang

44. De toegang tot de gevraagde gegevens is continu. Per werkstraf of dienstverlening wordt informatie uitgewisseld via het platform.
45. Het VCMP kan akkoord gaan met de gevraagde frequentie.

B.2.4. Duur van de beraadslaging

46. De toegang wordt voor onbepaalde duur gevraagd, aangezien er geen einddatum is gekoppeld aan de decretale taken. Het VCMP behoudt zich echter het recht voor om de beraadslaging in te trekken wanneer niet wordt voldaan aan de opgelegde voorwaarden of verplichtingen.
47. Het VCMP gaat akkoord met de gevraagde duur.

B.2.5. Bestemmelingen en/of derden aan wie de gegevens worden meegedeeld

48. Het VCMP benadrukt dat het voor alle verwerkingsverantwoordelijken in deze beraadslaging van essentieel belang is om te waarborgen dat de toegang tot gegevens strikt beperkt blijft tot personeelsleden die deze informatie nodig hebben voor de uitvoering van de wettelijke of decretale taken. Binnen het AJ&H zijn de medewerkers gehouden tot een vertrouwelijkheidsplicht.
49. De gegevens worden daarnaast ook bezorgd aan de opdrachtgever van de justitiehuizen. Voor werkstraffen is dit de strafrechter of probatiecommissie, en voor dienstverleningen is dit de procureur des Konings

B.2.6. Juistheid

50. Persoonsgegevens moeten overeenkomstig artikel 5, lid 1, d) AVG juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd. Overweging 39 AVG stelt dat alle redelijke maatregelen moeten worden genomen om ervoor te zorgen dat onjuiste persoonsgegevens worden gerectificeerd of gewist. Het is aangewezen dat de privacyverklaring vermeldt waar de betrokkene terecht kan voor de uitoefening van het recht op rectificatie zoals bedoeld in artikel 16 AVG, samen met onder meer het recht van inzage, het recht op gegevenswissing en het recht op de beperking van de verwerking.

51. De aanvrager verantwoordt de juistheid van de gegevens op de volgende manier: *"De justitiehuizen beschikken over correcte informatie door contact en dossier"*.
52. Het VCMP kan zich vinden in de wijze waarop de juistheid van de gegevens wordt gegarandeerd.

B.3. TRANSPARANTIEBEGINSEL

53. Artikel 5, lid 1, a) AVG bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene rechtmatig, behoorlijk en transparant is. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14 bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34 bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt. Artikel 13 AVG voorziet in een verplichting tot informatie van de betrokken personen als de persoonsgegevens bij de betrokkene worden verzameld. Indien de verantwoordelijke voor de verwerking de gegevens niet rechtstreeks bij de betrokkene heeft verkregen, kan op grond van artikel 14, lid 5, c), op deze informatieplichting een uitzondering worden gemaakt indien het verkrijgen of verstrekken van de gegevens uitdrukkelijk is voorgeschreven bij Unie- of lidstatelijk recht, dus door een wet, een decreet of een ordonnantie, die op de verwerkingsverantwoordelijke van toepassing is en dat recht voorziet in passende maatregelen om de gerechtvaardigde belangen van de betrokkene te beschermen.
54. Deze vrijstelling neemt niet weg dat het VCMP kan nagaan of er passende waarborgen zijn genomen om de rechten van de betrokkenen te beschermen.
55. Er is sprake van een driesporenbeleid om de justitiabele in te lichten over de mededeling van persoonsgegevens:
- In de uitnodigingsbrief (en rappel) voor het bureelgesprek wordt de mededeling van persoonsgegevens schriftelijk meegedeeld. Daarbij wordt verwezen naar de website met de privacyverklaring en vermeld dat een brochure kan worden opgevraagd bij de justitieassistent;
 - De brochure kan vervolgens worden meegegeven en bevat bijkomende informatie;
 - Mondeling via de rolverklaring: tijdens de rolverklaring wordt toelichting gegeven over de werking en de verwerking van persoonsgegevens.
56. Zowel het Agentschap Justitie en Handhaving als de prestatieplaatsen dienen de beoogde gegevensdeling in hun privacyverklaringen op te nemen en deze beraadslaging op hun website te publiceren.
57. Het VCMP kan zich vinden in de wijze waarop het transparantiebeginsel wordt gegarandeerd.

B.4. VERWERKERS EN DIENSTENINTEGRATOREN

58. Artikel 28, lid 1, AVG bepaalt dat wanneer een verwerking namens een verwerkingsverantwoordelijke wordt verricht, de verwerkingsverantwoordelijke uitsluitend een beroep doet op verwerkers die afdoende garanties bieden met betrekking tot het toepassen van passende technische en organisatorische

maatregelen, zodat de verwerking aan de vereisten van deze verordening voldoet en de bescherming van de rechten van de betrokkene is gewaarborgd.

- 59.** Het VCMP herinnert eraan dat in geval van onderaanneming, de AVG aan iedere verantwoordelijke voor de verwerking oplegt om zijn relatie met een externe verwerker te omkaderen met een overeenkomst die voldoet aan de voorschriften van artikel 28, lid 3, AVG. Daarnaast wordt ook herinnerd aan artikel 28, lid 2, AVG: De verwerker neemt geen andere verwerker in dienst zonder voorafgaande specifieke of algemene schriftelijke toestemming van de verwerkingsverantwoordelijke. In het geval van algemene schriftelijke toestemming licht de verwerker de verwerkingsverantwoordelijke in over beoogde veranderingen inzake de toevoeging of vervanging van andere verwerkers, waarbij de verwerkingsverantwoordelijke de mogelijkheid wordt geboden tegen deze veranderingen bezwaar te maken.
- 60.** Voor zover de verwerkingsverantwoordelijken een beroep doen op een verwerker in het kader van de verwerking van de beoogde persoonsgegevens, zijn zij verantwoordelijk voor de correcte toepassing van artikel 28 AVG. Dit houdt onder meer in dat zij uitsluitend een beroep doen op verwerkers die afdoende garanties bieden met betrekking tot het toepassen van passende technische en organisatorische maatregelen, zodat de verwerking aan de vereisten van de AVG voldoet en de bescherming van de rechten van de betrokkene is gewaarborgd. De verwerker neemt geen andere verwerker in dienst zonder voorafgaande specifieke of algemene schriftelijke toestemming van het betreffende deskundige. De verwerking door een verwerker wordt conform de bepalingen van artikel 28 AVG geregeld in een overeenkomst of andere rechtshandeling krachtens het Unierecht of het lidstatelijke recht die de verwerker ten aanzien van het betreffende deskundige bindt, en waarin het onderwerp en de duur van de verwerking, de aard en het doel van de verwerking, het soort persoonsgegevens en de categorieën van betrokkenen, en de rechten en verplichtingen van de betreffende deskundige worden omschreven. De verwerker dient zich ertoe te verbinden om de voorwaarden van deze beraadslaging na te leven.

B.5. INTEGRITEIT EN VERTROUWELIJKHEIDSBEGINSEL

- 61.** Overeenkomstig artikel 5, lid 1, f) AVG moeten persoonsgegevens, door het nemen van passende technische of organisatorische maatregelen, op een dusdanige manier worden verwerkt dat een passende beveiliging ervan gewaarborgd is, en dat zij onder meer beschermd zijn tegen ongeoorloofde of onrechtmatige verwerking en tegen onopzettelijk verlies, vernietiging of beschadiging.
- 62.** Overeenkomstig artikel 24 AVG treft de verwerkingsverantwoordelijke, rekening houdend met de aard, de omvang, de context en het doel van de verwerking, alsook met de qua waarschijnlijkheid en ernst uiteenlopende risico's voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen, passende technische en organisatorische maatregelen om te waarborgen en te kunnen aantonen dat de verwerking in overeenstemming met deze verordening wordt uitgevoerd. Artikel 32 AVG bepaalt verder dat, rekening houdend met de stand van de techniek, de uitvoeringskosten, alsook met de aard, de omvang, de context en de verwerkingsdoeleinden en de qua waarschijnlijkheid en ernst uiteenlopende risico's voor de rechten en vrijheden van personen, de verwerkingsverantwoordelijke evenals de verwerker passende technische en organisatorische maatregelen moeten nemen om een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te

waarborgen.

63. Het reclasseringsportaal:

- beschikt over een toegangscontrole ;
- heeft rechtenbeheer;
- heeft gebruiksbeheer;
- heeft Privileged Access Management;
- maakt gebruik van encryptie;
- heeft netwerkbeveiliging (sleutelbeheer)
- beschikt over diverse operationele veiligheidsmaatregelen die bij het VCMP gekend zijn.

64. Het Agentschap Justitie en Handhaving:

- heeft een gegevensbeschermingseffectbeoordeling uitgevoerd;
- beschikt over een functionaris voor gegevensbescherming;
- heeft de risico's en beveiligingsbehoeften van die eigen zijn aan het agentschap en die betrekking hebben op de verwerking van persoonsgegevens geëvalueerd;
- beschikt over een informatieveiligheidsbeleid;
- heeft de diverse dragers geïdentificeerd waarbij persoonsgegevens betrokken zijn;
- heeft de nodige beheersmaatregelen geïmplementeerd ter verhindering van niet-gemachtigde of onnodige fysieke toegang;
- heeft via bewustmakings sessies de interne en externe personeelsleden die bij de verwerking van de persoonsgegevens betrokken zijn op de hoogte gebracht van de vertrouwelijkheids- en beveiligingsplichten die gelden;
- heeft beheersmaatregelen genomen ter verhindering van de niet-gemachtigde of onnodige fysieke toegang tot dragers die persoonsgegevens bevatten;
- heeft maatregelen genomen ter verhindering van elke fysieke schade die de persoonsgegevens in gevaar zou kunnen brengen;
- beschikt over een actuele lijst van verschillende bevoegde personen die toegang hebben tot de persoonsgegevens en hun toegangsniveau;
- beschikt over een informatiesysteem met een toegangsmechanisme zodat de persoonsgegevens en de verwerkingen die er betrekking op hebben alleen toegankelijk zijn voor de personen en toepassingen die daartoe uitdrukkelijk gemachtigd zijn;
- voorziet in gepaste logging van de toegangen zodat kan worden gecontroleerd wie, wanneer en waarom toegang had tot welke gegevens;
- evalueert periodiek de geldigheid en doeltreffendheid van de ingestelde organisatorische en technische maatregelen;
- voorziet in een procedure voor informatieveiligheidsincidenten en datalekken;
- beschikt over bijgewerkte documentatie over de verschillende beheersmaatregelen die genomen zijn om persoonsgegevens en de verschillende verwerkingen die er betrekking op hebben te beschermen.

65. De prestatieplaatsen dienen, conform artikel 32 AVG, passende technische en organisatorische maatregelen te nemen om een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen dat waar passend onder meer het volgende omvat:

- a) De pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens.
- b) Het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen en diensten te garanderen.
- c) Het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen.
- d) Een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.

66. De prestatieplaatsen zijn als verwerkingsverantwoordelijken ertoe gehouden de volgende maatregelen te treffen indien zij wensen toe te treden tot deze beraadslaging:

- Het aanduiden van een functionaris voor gegevensbescherming indien dit verplicht is volgens het e-govdecreet;
- Alle mogelijke dragers, zoals bijvoorbeeld laptops, tablets, GSM's, USB-schijven, die de verwerkte persoonsgegevens bevatten, worden geïdentificeerd en zijn voldoende versleuteld (bijvoorbeeld door gebruik te maken van Bitlocker, Filevault, of andere technieken of toepassingen die de drager volledig versleutelen).
- Alle medewerkers worden ten aanzien van de verwerkte gegevens ingelicht over de vertrouwelijkheids- en beveiligingsverplichtingen zoals opgenomen in deze beraadslaging; •
- Wanneer interne of externe personeelsleden niet langer toegang nodig hebben tot de gegevens, draagt de ontvanger van de gegevens (de prestatieplaats) er zorg voor dat deze toegang wordt ingetrokken of beperkt.
- De prestatieplaatsen lichten de justitiehuizen tijdig in wanneer een personeelslid met toegang tot het Reclasseringsportaal vertrekt
- Er worden passende beheersmaatregelen genomen om een niet-gemachtigde of onnodige toegang te verhinderen tot de dragers die verwerkte persoonsgegevens bevatten, bijvoorbeeld door de toegang tot de dragers te beveiligen met een wachtwoord of biometrische toegangsbeveiliging;
- De ontvangers van de gegevens zorgen ervoor dat de gegevens niet langer bewaard blijven dan nodig.
- Er wordt voorzien in toezicht op de geldigheid en doeltreffendheid in de tijd van de ingestelde technische of organisatorische maatregelen.
- Er wordt gepaste documentatie samengesteld over de organisatie van de informatiebeveiliging (minstens ten aanzien van de maatregelen zoals benoemd in deze beraadslaging) voor de bedoelde verwerking en deze documentatie wordt up-to-date gehouden.

67. Voor het AJH gelden de volgende bijzondere voorwaarden:

- De voorwaarde vermeld in randnummer 42
- **Beheer van toegangsrechten tot het Reclasseringsportaal:** AJH moet periodiek de lijst van dispatchmedewerkers die toegang hebben tot het Reclasseringsportaal actualiseren. Daartoe vraagt AJH best regelmatig bij de dispatchorganisaties na welke personeelsleden zijn vertrokken,

zodat hun toegangsrechten kunnen worden ingetrokken. Het VCMP verzoekt AJH om binnen het jaar terug te koppelen over hoe deze procedure in de praktijk wordt georganiseerd.

- **Exitstrategie:** Zoals toegelicht in randnummer 70 van algemene beraadslaging nr. 01-2025 van 24 januari 2025 inzake de mededeling van persoonsgegevens tussen AJH en functiehouders, is het essentieel dat bij het aangaan van cloudserviceovereenkomsten – in het bijzonder met organisaties die gevestigd zijn in de Verenigde Staten – een duidelijke exitstrategie wordt ontwikkeld. Deze strategie moet voorzien in procedures voor het geval de samenwerking met de cloudprovider wordt beëindigd, hetzij gepland, hetzij onverwacht. Een goed uitgewerkte exitstrategie waarborgt de continuïteit van de dienstverlening en beperkt risico's, zoals datamigratieproblemen, verhoogde kosten of schendingen van de AVG. Aangezien in het kader van voormelde beraadslaging reeds een terugkoppelingstermijn van zes maanden aan het VCMP werd opgelegd, wordt in deze beraadslaging geen nieuwe termijn opgelegd.

////////////////////////////////////

het Vlaams comité voor de mededeling van persoonsgegevens:

In het bijzonder verzekeren de prestatieplaatsen in de praktijk dat:

- Tot slot wenst het VCMP te benadrukken dat, hoewel het Agentschap Justitie en Handhaving geen afzonderlijke verklaring hoeft te ondertekenen, het wel gehouden is tot de naleving van de in deze beraadslaging opgenomen verplichtingen, en in het bijzonder tot de verplichtingen zoals uiteengezet in randnummer 67.

Bart van Buitenen

18.04.2025 pagina 17 van 17